

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Faisala Husseinho a JUDr. Tomáše Rychlého ve věci žalobce: **HEVA Schweiz AG**, se sídlem Hauptstrasse 9, Postfach 560, Meggen, Švýcarsko, zastoupený JUDr. Karlem Čermákem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Elišky Peškové 735/15, Praha 5, proti žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2025, č. j. 9 A 75/2024-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Předseda žalovaného rozhodnutími ze dne 1. 8. 2024, sp. zn. CZ/EP 2805926, a sp. zn. CZ/EP 2805927, zamítl rozklady proti rozhodnutím Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 27. 3. 2024, o zastavení řízení o žádosti žalobce o prominutí zmeškání lhůty v poshověcí lhůtě pro zaplacení poplatku za 10. rok udržování evropského patentu CZ/EP 2805926 o názvu „*Způsob pro zahřívání skleněných tabulí a pec pro temperování skla*“ v platnosti, a ze dne 27. 3. 2024, o zastavení řízení o žádosti o prominutí zmeškání lhůty v poshověcí lhůtě pro zaplacení poplatku za 10. rok udržování evropského patentu CZ/EP 2805927 o názvu „*Pec na temperování skla*“ v platnosti, a tím potvrdil prvostupňová rozhodnutí.

[2] Městský soud v Praze (dále „*městský soud*“) rozsudkem označeným v záhlaví žaloby proti rozhodnutím předsedy žalovaného ze dne 1. 8. 2024, sp. zn. CZ/EP 2805926, a sp. zn. CZ/EP 2805927, zamítl.

[3] Městský soud se nejprve zabýval námitkou porušení základních zásad správního řízení, zejména zásady předvídatelnosti. Její porušení žalobce spatřoval v nesprávném výkladu § 11 zákona č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů (dále „*zákon o udržovacích poplatcích*“). Žalovaný totiž prvostupňovými rozhodnutími řízení o žádostech o prominutí zmeškání lhůty dle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastavil z toho důvodu, že podané žádosti jsou zjevně nepřipustné, jelikož s ohledem na § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích nelze prominout zmeškání lhůty k zaplacení udržovacího poplatku. Subsidiární aplikaci navrácení v předešlý stav podle § 37 daňového řádu pak dle názoru žalovaného § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích vylučuje.

[4] Městský soud žalovaným provedený výklad § 11 zákona o udržovacích poplatcích potvrdil s odkazem na svou ustálenou judikaturu aprobovanou i Nejvyšším správním soudem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2022, č. j. 4 Afs 213/2021-31). Městský soud zdůraznil, že v § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích zákonodárce výslovně vyloučil možnost prominout zmeškání lhůty pro úhradu poplatků za udržování (evropského) patentu. Podle ustálené judikatury je institut navrácení v předešlý stav dle § 37 daňového řádu, jehož aplikace se žalobce domáhal, obdobou institutu prominutí zmeškání lhůty. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích tudíž navrácení v předešlý stav taktéž vylučuje. Jelikož zmeškání úkonu a navrácení lhůty v předešlý stav jsou obsahově téměř shodné, není možné použít žádný z těchto institutů.

[5] V kontextu výkladu § 11 zákona o udržovacích poplatcích městský soud rovněž odmítl tvrzení žalobce, že zákon vylučuje pouze prominutí zmeškání řádné lhůty, nikoliv lhůty poshověcí, kterou zavádí § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích. Městský soud v tomto ohledu odkázal na důvodovou zprávu k § 11 zákona o udržovacích poplatcích, v níž zákonodárce apeluje na právní jistotu třetích osob ohledně platnosti ochrany vynálezu. Relativní přísnost právní úpravy však zákonodárce vyvážil zavedením možnosti uhradit udržovací poplatek v poshověcí lhůtě (§ 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích); zároveň ovšem vyloučil možnost prominout její zmeškání.

[6] Městský soud jako nedůvodný posoudil odkaz žalobce na čl. 5bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví (č. 90/1962 Sb.; dále „*Pařížská úmluva*“). Uvedl, že toto ustanovení přiznalo smluvním státům fakultativní možnost vedle poshověcí lhůty umožnit vrácení zaniklých patentů v důsledku neuhrazení udržovacích poplatků v předešlý stav. Český zákonodárce však této možnosti nevyužil a (na)vrácení zaniklých patentů v předešlý stav v § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích výslovně vyloučil. Za nedůvodnou v této souvislosti označil městský soud argumentaci žalobce čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále „*Listina*“). Podle městského soudu postupovaly správní orgány v souladu se zákonem a nepřekročily své pravomoci, ani se nedopustily restriktivního (zužujícího) výkladu v neprospěch vlastníka patentu. K tomu městský soud také podotkl, že předmětná právní úprava nechrání jen práva žalobce (vlastníka patentu), ale rovněž práva třetích osob, jelikož poskytuje právní jistotu v otázce, zda patent zanikl, či nikoliv. Dále městský soud poukázal na zásadu, že práva patří bdělým. Pokud žalobce nezaplatil udržovací poplatek v řádném termínu ani v poshověcí lhůtě, jde tato skutečnost plně k jeho tíži.

pokračování

[7] Závěrem se městský soud také vyjádřil k argumentaci žalobce ohledně ustálené správní praxe a legitimního očekávání. Odkázal přitom na závěry plynucí z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS, podle kterých může legitimní očekávání založit ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Podle městského soudu nemohou pouze dvě rozhodnutí, na která žalobce odkazoval, založit ustálenou rozhodovací praxi, a to zejména ne v případě, že jde v tomto případě o rozhodnutí prvostupňová, ke kterým nadřízený správní orgán může zaujmout odlišné stanovisko. Především však městský soud zdůraznil, že se nelze dovolávat legitimního očekávání z titulu zavedené správní praxe za situace, kdy se jednalo o nezákonnou správní praxi, jejíž následování je nežádoucí a bylo by v rozporu se zákonem (zde odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2016, č. j. 5 As 155/2015-35, č. 3444/2016 Sb. NSS). Pokud tedy žalovaný v žalobcem označených věcech žádostem vyhověl, byl takový postup v rozporu se zákonem a nemohl založit ustálenou rozhodovací praxi ani legitimní očekávání žalobce.

[8] Městský soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že žalovaný (resp. předseda žalovaného) v případě napadených rozhodnutí postupoval v souladu se zákonem a ustálenou judikaturou. Žaloby tedy jako nedůvodné zamítl.

[9] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opřel o důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Tvrdil tedy nezákonnost rozsudku městského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky

[10] Stěžovatel především znovu namítá nesprávné posouzení aplikovatelnosti § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích. Městský soud dovodil, že zákonodárce výslovně vyloučil možnost prominout zmeškání lhůty pro úhradu poplatku za udržování (evropského) patentu, což vylučuje navrácení v předešlý stav podle § 37 daňového řádu i prominutí zmeškání lhůty podle § 65 zákona č. 527/1990 Sb., zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích (dále „zákon o vynálezech“). Tento závěr městského soudu však stěžovatel považuje za nesprávný, jelikož je podle něj v příkrém rozporu s rozhodovací praxí správních orgánů ve věcech řízení o žádostech podle § 65 zákona o vynálezech, čímž je porušena zásada „kontinuity správy“. Stěžovatel dále namítá, že náhlý odklon od ustálené rozhodovací praxe nelze odůvodnit tím, že se rozhodovací praxe žalovaného vyvíjí. Stěžovatelem tvrzený odklon měl nastat bez vazby na změnu zákonné úpravy, a je tedy porušením zásady předvídatelnosti jako jedné ze základních zásad správního řízení podle § 2 odst. 4 správního řádu. Jelikož zánik práva, v tomto případě zánik patentu v důsledku neuhrazení udržovacího poplatku, je podle stěžovatele především zásahem do práv vlastníka patentu, je nutné vykládat právní úpravu věnující se této problematice restriktivně, a to ve prospěch vlastníka práv. Změna rozhodovací praxe žalovaného ve vztahu k možnosti navrácení v předešlý stav ve věcech udržovacích poplatků by podle stěžovatele znamenala porušení čl. 4 odst. 3 Listiny, dle kterého *zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky*.

[11] Stěžovatel dále poukazuje na rozhodovací praxi žalovaného a tvrdí, že žalovaný měl na podané žádosti stěžovatele aplikovat § 37 daňového řádu, který navrácení lhůty v předešlý stav umožňuje. Rovněž odkazuje na § 65 odst. 2 zákona o vynálezech, který

stanovuje taxativní výčet případů, v nichž nelze vyhovět žádosti o navrácení v předešlý stav – navrácení lhůty k úhradě udržovacího poplatku za patent tento výčet neobsahuje.

[12] Stěžovatel dále odmítá argument městského soudu, že zákonodárce poskytuje majitelům patentů namísto prominutí zmeškané lhůty, resp. navrácení této lhůty v předešlý stav jinou alternativu, a to § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích, který umožňuje uhradit udržovací poplatek v dodatečné lhůtě 6 měsíců od jeho splatnosti, za současného uhrazení penále ve výši splatného udržovacího poplatku. Stěžovatel tento argument považuje za chybný s odkazem na čl. 5bis Pařížské úmluvy, který v odst. 1 členským zemím ukládá povinnost zavést alespoň šestiměsíční poshověcí období pro zaplacení poplatku, a zároveň v odst. 2 stanovuje možnost vrátit v předešlý stav patenty, které zanikly v důsledku nezaplacení udržovacího poplatku. Podle stěžovatele však český zákonodárce (na)vrácení v předešlý stav nevyloučil, jelikož § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích se týká pouze prominutí zmeškání lhůty pro úhradu poplatku v řádné lhůtě.

[13] Závěrem stěžovatel nesouhlasí s názorem městského soudu, že předmětná právní úprava chrání kromě vlastníka patentu také práva třetích osob v otázce, zda patent zanikl, či nikoliv. K tomu stěžovatel poznamenává, že zákonodárce chrání práva třetích osob nabytá v dobré víře v § 65 odst. 3 zákona o vynálezech. Proto jejich práva nemohou být podle stěžovatele dotčena ani za situace, že žalovaný rozhodne o prominutí zmeškání lhůty.

[14] Stěžovatel proto považuje rozsudek městského soudu za nezákonný a navrhuje, aby jej Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožňuje se závěry městského soudu, napadený rozsudek považuje za správný a vydaný v souladu se zákonem. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[16] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[17] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[18] Kasační stížnost **není důvodná**.

[19] Nejvyšší správní soud s ohledem na způsob, jakým je v dané věci v převážné části formulována kasační argumentace, považuje za vhodné zdůraznit, že podle § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí soudu ve správním soudnictví.

[20] Stěžovatelé jsou proto v kasační stížnosti povinni *„cíleně reagovat na rozhodnutí krajského soudu a kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě jeho argumentaci. Nepostačuje, je-li kasační stížnost pouhým opakováním žalobních námitek. Převzít do kasační stížnosti argumentaci ze žaloby je možné, avšak pouze v rámci cílené polemiky se závěry*

pokračování

krajského soudu, případně v rámci poukazu na to, že argumentace v žalobě nebyla krajským soudem vypořádána (a jeho rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné). Účelem kasační stížnosti není ještě jednou, před vyšší instancí, zopakovat vypořádání žalobních bodů, kterými se již zabýval krajský soud, nýbrž polemizovat se závěry samotného krajského soudu, a tím prověřit jejich zákonnost. [...] kasační stížnost (její část), která fakticky beze změny opakuje žalobní tvrzení a nijak nereaguje na argumentaci krajského soudu, neobsahuje důvody podle § 103 s. ř. s., a bude proto jako nepřípustná odmítnuta (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Vyzývat stěžovatele k odstranění této vady postupem dle § 109 odst. 1 s. ř. s. není v takové situaci namístě. Vždy musí být z textu (příslušné části) kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha reagovat na konkrétní závěry krajského soudu a prezentovat ty žalobní argumenty, které žalobce pokládá za nejpádnější.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2023, č. j. 3 Afs 231/2022-46, odst. 16).

[21] V nyní posuzované věci stěžovatel do značné míry opakuje žalobní argumentaci. K ní pak obvykle dodává, že příslušnou otázku městský soud posoudil nesprávně. Stěžovatelova argumentace se tak ocitá na samé hranici přípustnosti.

[22] Nejvyšší správní soud rovněž připomíná, že z § 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s. a ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014-70) vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti zdejšího soudu, ale logicky i obsah jeho rozsudku. Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského (městského) soudu. Je-li kasační stížnost ve shora uvedeném smyslu odůvodněna jen obecným a nedostatečně propracovaným způsobem, může se i Nejvyšší správní soud omezit na adekvátně podrobné zdůvodnění svého rozhodnutí.

[23] Co se týká relevantní právní úpravy, odkazuje Nejvyšší správní soud především na § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích, dle kterého *nestanoví-li tento zákon jinak, nelze u udržovacího poplatku prominout zmeškání lhůty k jeho zaplacení.*

[24] Dále Nejvyšší správní soud připomíná § 65 odst. 1 zákona o vynálezech, dle něhož *Úřad promine zmeškání lhůty, k němuž došlo ze závažných důvodů, požádá-li o to účastník do dvou měsíců ode dne, kdy pominula překážka zmeškání, a učiní-li v této době zmeškaný úkon a zaplatí správní poplatek podle zvláštních předpisů.*

[25] Podle § 37 odst. 1 daňového řádu *osoba zúčastněná na správě daní je oprávněna požádat správce daně o navrácení lhůty v předešlý stav.*

[26] Dle § 8 odst. 2 zákona o udržovacích poplatcích *není-li splatný udržovací poplatek zaplacen ve stanovené výši, vyzve Úřad poplatníka k jeho doplacení ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy. Po marném uplynutí této lhůty se má za to, že udržovací poplatek nebyl zaplacen. Úřad platbu, kterou v neúplné výši obdržel, poplatníkovi do 30 dnů ode dne marného uplynutí lhůty vrátí. Ustanovení odstavce 4 tím není dotčeno. Dle odst. 4 téhož ustanovení nebyl-li udržovací poplatek zaplacen ve stanovené lhůtě nebo má-li se za to, že nebyl zaplacen podle odstavce 2, může jej poplatník uhradit dodatečně ve lhůtě 6 měsíců ode dne jeho splatnosti. V tomto případě je poplatník povinen zároveň se splatným udržovacím poplatkem uhradit penále ve výši, které se rovná výši splatného udržovacího poplatku.*

[27] Konečně podle čl. 5bis odst. 1 Pařížské úmluvy *k zaplacení poplatků stanovených pro zachování práv průmyslového vlastnictví musí být povoleno alespoň šestiměsíční poshovění, a to*

tak, že bude zaplacen příplatek, jestliže jej národní zákonodárství ukládá. Podle odst. 2 stejného článku unijní země mohou stanovit, že patenty na vynálezy, jež zanikly pro nezaplacení poplatků, budou vráceny v předešlý stav.

[28] Stěžovatel předně namítá, že městský soud chybně posoudil aplikovatelnost § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích.

[29] Tato námitka není důvodná. Nejvyšší správní soud k tomuto okruhu námitek předesílá, že stěžovatel ve své argumentaci nepracuje s relevantní právní úpravou. Stěžovatel odkazuje na § 37 daňového řádu, který umožňuje navrácení v předešlý stav, a na § 65 zákona o vynálezech, který stanovuje prominutí zmeškání lhůty. Ovšem, jak správně uvedl městský soud, ve vztahu k udržovacím poplatkům je zákon o udržovacích poplatcích speciálním předpisem, který subsidiární použití § 37 daňového řádu, potažmo i § 65 zákona o vynálezech, neumožňuje. V tomto směru § 35g odst. 1 zákona o vynálezech uvádí, že *za udržování evropského patentu v platnosti je majitel povinen platit poplatky podle zvláštního právního předpisu*; tímto zvláštním předpisem je právě zákon o udržovacích poplatcích. Podobně v dané otázce subsidiarita daňového řádu k zákonu o udržovacích poplatcích [resp. subsidiarita § 37 daňového řádu k § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích] vyplývá z § 11 odst. 2 zákona o udržovacích poplatcích, dle kterého *není-li tímto zákonem stanoveno jinak, platí pro řízení ve věcech udržovacích poplatků ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího správu daní a poplatků*.

[30] Ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích tedy zákonodárce vyloučil možnost prominout zmeškání lhůty pro úhradu poplatků za udržování (evropského) patentu. Z judikatury plyne, že institut navrácení (lhůty) v předešlý stav podle § 37 daňového řádu je obdobou institutu prominutí zmeškání lhůty: *„institut navrácení v předešlý stav je v podstatě prominutím zmeškání určitého úkonu [...] Pokud je tedy institut navrácení v předešlý stav podle § 37 daňového řádu obdobný prominutí zmeškání lhůty, je předmětným speciálním ustanovením zákona o udržovacích poplatcích výslovně vyloučen. Jinak řečeno, subsidiární aplikace navrácení v předešlý stav je již na základě § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích vyloučena, jelikož povaha institutu navrácení v předešlý stav a prominutí zmeškání lhůty je obdobná.“* [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Afs 213/2021-31, odst. [20] a [21]; na uvedeném principu nic nemění ani skutečnost, že Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku rozebíral primárně instituty navrácení (lhůty) v předešlý stav dle § 37 daňového řádu a § 41 správního řádu (v případě tohoto ustanovení daný institut pojal jako „prominutí zmeškání lhůty“), a ne institut prominutí zmeškání lhůty podle § 65 zákona o vynálezech, přičemž v souvislosti s terminologií použitou v § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích úpravu dle správního řádu připodobnil k úpravě § 37 daňového řádu].

[31] V tomto kontextu je také nedůvodná námitka, že § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích lze aplikovat pouze na prominutí zmeškání lhůt k úhradě udržovacích poplatků v řádné lhůtě, a nevztahuje se na žádosti o prominutí zmeškání lhůty k úhradě poplatků v poshověcí lhůtě. K tomu se opět přílehavě vyjádřil městský soud odkazem na důvodovou zprávu k § 11 zákona o udržovacích poplatcích. Nejvyšší správní soud s těmito závěry souhlasí. Důvodová zpráva k § 11 zákona o udržovacích poplatcích uvádí: *„S ohledem na existenci tzv. poshověcí lhůty a zejména s ohledem na potřebu právní jistoty třetích osob ohledně platnosti ochrany vynálezu patentem, popřípadě dodatkovým ochranným osvědčením nelze lhůtu k zaplacení udržovacího poplatku prominout ani ji*

pokračování

prodloužit. Nelze také poplatníkovi umožnit platit udržovací poplatky ve formě splátek“ (podtržení doplněno).

[32] Z citovaného textu jasně vyplývá, že zákonodárce přijal předmětnou právní úpravu s cílem ochránit právní jistotu třetích osob ohledně platnosti ochrany vynálezu s tím, že relativní přísnost této právní úpravy zároveň vyvážil zavedením možnosti uhradit poplatek v dodatečné poshověcí lhůtě 6 měsíců dle § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích. Zavedením šestiměsíční poshověcí lhůty tak zákonodárce splnil povinnost, která je přímo stanovena čl. 5bis odst. 1 Pařížské úmluvy, na kterou ostatně stěžovatel také opakovaně odkazuje. Stěžovatelův výklad, že by zmeškání poshověcí lhůty mělo být možné prominout, je zcela v rozporu s jednoznačně vyjádřeným záměrem zákonodárce. Ustanovení čl. 5bis odst. 2 Pařížské úmluvy dále přiznalo smluvním státům fakultativní možnost vedle poshověcí lhůty umožnit navrácení zaniklých patentů v důsledku neuhrazení udržovacích poplatků v předešlý stav. Český zákonodárce však této možnosti nevyužil a navrácení zaniklých patentů v předešlý stav v § 11 odst. 1 písm. a) zákona o udržovacích poplatcích výslovně vyloučil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne č. j. 4 Afs 213/2021-31, odst. 24). Vůle českého zákonodárce, navazující na mezinárodní úmluvu, je tak zcela jasná a v dotčených ustanoveních se srozumitelně odráží, a to i ze systematického hlediska. Je tedy nedůvodná kasační námitka, že by právní úprava mající za následek zásah do práv vlastníka patentu, daný zánikem patentu v důsledku neuhrazení správního poplatku, měla být interpretována restriktivně, ve prospěch vlastníka patentu – zde tedy způsobem, jaký požaduje stěžovatel. To je dáno tím, že tu není žádná nejasnost zákona či pochybnost o jeho výkladu (resp. srovnatelně plausibilní interpretace zákona), která by měla vést k výkladu výhodnějšímu pro stěžovatele.

[33] Nejvyšší správní soud v tomto ohledu dodává, že stěžovatel opět argumentuje nerelevantní právní úpravou, pokud tvrdí, že právní jistotu třetích osob garantuje § 65 zákona o vynálezech. Za situace, kdy zákonodárce stanovil záměrně s cílem ochrany právní jistoty specifickou poshověcí lhůtu, a postupoval tak s cílem užití obecných lhůt vyloučit, se takový výklad žalobce přiči smyslu a účelu zákona.

[34] K závěrům uvedeným zejména v odst. [31] až [33] Nejvyšší správní soud shrnuje, že vyloučení možnosti prominutí zmeškání dopadá nejen na nezaplacení poplatku v řádné lhůtě, ale také na otázku dodatečné (poshověcí) lhůty. Prominutí zmeškání lhůty, jak se jej s odkazem na § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích stěžovatel domáhal, by vedlo k tomu, že by přicházelo v úvahu prakticky v každém případě, a to v návaznosti právě a jen na uplynutí poshověcí lhůty. V konečném důsledku by tak stejně bylo prominutí zmeškání možné, což popírá jednoznačně vyjádřený záměr zákonodárce. Z § 11 zákona o udržovacích poplatcích je totiž zřejmé, že zákonodárce zamýšlel vyloučit možnost prominutí zmeškání *en bloc*, aniž by rozlišoval mezi řádnou či dodatečnou lhůtou k úhradě poplatku nebo aniž by zohledňoval placení penále (jak jej upravuje § 8 odst. 4 zákona o udržovacích poplatcích); pokud by zákonodárce zamýšlel mezi těmito lhůtami rozlišovat, do zákonného textu by to vtělil. Zároveň již zmiňovaná důvodová zpráva k § 11 zákona o udržovacích poplatcích nemožnost prominutí zmeškání lhůty či jejího prodloužení spojuje s ochranou právní jistoty třetích osob. Tyto třetí osoby tak mohou vycházet z toho, že patent v důsledku uplynutí lhůty zanikl. Z tohoto pohledu je irrelevantní rozlišování mezi řádnou a poshověcí lhůtou; právní jistota třetích osob je chráněna bez rozdílu.

[35] Důvodnou námitku nepředstavuje ani tvrzení stěžovatele, že se žalovaný odchýlil od své ustálené rozhodovací praxe, a městský soud tedy chybně posoudil napadená rozhodnutí o rozkladu. I s touto námitkou se však městský soud vypořádal podrobně a správně. Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem zdůrazňuje, že se nelze dovolávat legitimního očekávání z titulu zavedené správní praxe za situace, kdy šlo o nezákonnou správní praxi, jejíž následování je nežádoucí a bylo by v rozporu se zákonem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 155/2015-35). Jak přitom plyne z výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek č. j. 4 Afs 213/2021-31), je aplikace § 37 daňového řádu v případě zmeškání poshověcí lhůty k zaplacení poplatku majitelem patentu vyloučena a zmeškanou lhůtu k zaplacení udržovacího poplatku nelze prominout. Jinak řečeno, i pokud žalovaný ve stěžovatelem označených věcech žádostem vyhověl, byl takový postup v rozporu se zákonem a nemohl založit ustálenou rozhodovací praxi ani legitimní očekávání stěžovatele, a to bez ohledu na to, kolik takových rozhodnutí žalovaný dříve vydal. Nedůvodná je proto v tomto ohledu také námitka stěžovatele ohledně porušení § 2 odst. 4 správního řádu či čl. 4 odst. 3 Listiny. Žalovaný i městský soud v tomto případě postupovali v souladu se zákonem a judikaturou. Pokud se žalovaný (resp. předseda žalovaného v žalobou napadených rozhodnutích) odchýlil od stěžovatelem tvrzené správní praxe, vedly jej k tomu legitimní důvody (viz zmíněný rozsudek č. j. 5 As 155/2015-35). To za situace, kdy jeho postupu v nyní posuzované věci přecházela zpřístupněná judikatura Nejvyššího správního soudu (rozsudek č. j. 4 Afs 213/2021-31), kterou nadto (jak upozornil žalovaný) reflektovala odborná literatura v článku přístupném mj. na internetových stránkách žalovaného (časopis Průmyslové vlastnictví č. 2/2022, s. 36 a 37).

[36] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[37] Protože stěžovatel nebyl úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému pak nevznikly žádné náklady, které by se vymykaly z jeho běžné úřední činnosti, proto ani on nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. listopadu 2025

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu